

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/11/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1518206179
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1518206179.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Bianky Gelačíkovej a členiek senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a Mgr. Patrície Železníkovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti D.: G. M., nar. XX.XX.XXXX a I. C., nar. XX.XX.XXXX, deti rodičov: matka - G. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX/X/X, H. S. Altenburg, M., zastúpená JUDr. Danielou Ježovou LL.M., PhD., advokátkou, Bratislava, Javornická 13, a otec - I. Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/XX, H., zastúpený advokátom JUDr. Andrejom Garom, so sídlom Bratislava, Štefánikova 14, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a o návrhu úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, na odvolanie otca proti rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava II, č. k 11P/154/2018 - 145, zo dňa 05.11.2018, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím zastavil konanie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie sa zaoberal otázkou právomoci súdov, pričom vychádzal zo základnej zásady kritérií právomoci Nariadenia vo veciach rodičovských práv a povinností, že najvhodnejším konajúcim súdom je príslušný súd členského štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt. Táto otázka bola vyriešená v konaní na Okresnom súde Bratislava I, kde súd dospel k záveru, že krajinou obvyklého pobytu maloletých detí je M. republika, a preto aj právoplatným rozhodnutím nariadil návrat maloletých detí do M.. Uvedené konanie ako typ mimosporového konania je refelexiou medzinárodného záväzku z Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí. Cieľom je zabezpečenie primárnej ochrany dieťaťa a jeho status quo, t. j. zabezpečiť okamžitý návrat dieťaťa, ktoré bolo neoprávnene premiestnené do iného zmluvného štátu, alebo v ňom zadržované, aby o dieťati rozhodoval súd štátu jeho obvyklého pobytu, aby boli dodržiavané práva dieťaťa nebyť oddelené od svojich rodičov a premiestnené a zadržované proti ich vôli ako prevencia pred zneužitím získania priaznivejšieho rozhodnutia výberom rozhodného práva. V posudzovanom prípade teda bola otázka právomoci slovenských súdov vyriešená v konaní na Okresnom súde Bratislava I, od právneho posúdenia ktorého sa súd prvej inštancie nemal dôvod odkloniť. V zmysle rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I vydané v konaní sp. zn. 3P/143/2017 maloleté deti patria pod jurisdikciu M. republiky a súdu prvej inštancie nie je známa taká skutočnosť, ktorá by mohla zakladať právomoc slovenských súdov na základe iného článku nariadenia, než je článok 8. Ani článok 10 nariadenia upravujúci súdnu právomoc v prípadoch únosov detí nie je v posudzovanom prípade aplikovateľný, pretože nie je naplnená hypotéza tam uvedenej právnej normy. Skutočnosť, že zákonná sudkyňa v M. pri rozvode manželstva konštatovala zo súdnej zápisnice, že konanie o výživnom na deti, ktoré ešte nie je zahájené, súd (rakúsky) nie je teraz príslušný z dôvodu miesta pobytu obidvoch detí na Slovensku, nezakladá právomoc slovenských súdov. Citované konštatovanie sudkyne, ktoré uviedla do zápisnice a z ktorého nie je zrejmé, či sa týka právomoci alebo príslušnosti rakúskeho súdu, nie je pre právne

posúdenie otázky právomoci slovenských súdov záväzná. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie konštatoval, že v predmetnej veci nemá právomoc konať a rozhodovať, preto konanie o nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj konanie vo veci samej zastavil.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie otec maloletých detí, nesúhlasil s uznesením súdu prvej inštancie. Uviedol, že rozhodnutie, ktorým bol nariadený návrat maloletých detí do M., je riadne naplnené, zo strany otca došlo k splneniu si povinnosti v súlade s právoplatným rozhodnutím. Otec súdu preukázal, že sa navrátil do M., do rodinného domu pravidelne cestuje, s maloletými deťmi organizujú si tu spoločné výlety, oslavy a iné podujatia. Matka nevyvíja snahu o vytvorenie citovej väzby s deťmi. M. navštevujú len z dôvodu trávenia víkendov v rodinnom dome so záhradou, ktorý deti považujú za víkendový dom, a nie ich bydlisko. Deti nemajú rodinných príslušníkov v M., rovnako tak ani priateľov. Ak idú do M. na oslavu alebo len tak s kamarátmi, idú s nimi kamaráti zo Slovenska, nikdy nie tak, že deti idú za kamarátmi do M.. Aj samotná matka prejavila súhlas so žítím a bývaním detí na Slovensku. Poukázal na konštatovanie sudkyne z M., ktorá uviedla, že ohľadne prípadného konania o výživnom na deti, ktoré ešte nie je zahájené, tento súd ešte nie je príslušný z dôvodu miesta pobytu oboch detí na Slovensku. M. súd ex offio skúmal svoju právomoc, kedy podľa príslušných ustanovení nariadenia Brusel IIa bol toho názoru, že nemá právomoc na ďalšie konanie vo veciach úpravy práv a povinností k deťom a výživného, nakoľko centrom detí a miestom ich bydliska je územie Slovenskej republiky. Právomoc slovenského súdu je jednoznačne daná. Zo strany súdu došlo k nesprávnemu posúdeniu právomoci súdu. Odôvodnenie súdu prvej inštancie je vágne, reflektuje len predchádzajúce závery toho istého súdu bez ohľadu na to, že od času vydania pôvodných súdnych rozhodnutí došlo k zmene skutkového, ako aj právneho stavu. Namietal príslušnosť Okresného súdu Bratislava II, má za to, že je potrebné sa opätovne týmto skutkovým stavom zaoberať. Konštatovanie nedostatku právomoci nie je v záujme maloletých detí, čím sa deti ocitli v právnom vákuu. Súd ani neuviedol, ktorému subjektu, ak konanie zastavil, je potrebné vec postúpiť. Žiadal zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátiť ho na ďalšie konanie.

3. Matka k odvolaniu otca uviedla, že obe maloleté deti sa narodili v M., žili v M. v rodinnom dome v H. S. Z. až do marca 2017, kedy ich otec neoprávnene previezol na Slovensko a zadržal. Deti trávili väčšinu času v M., kde mali svoje aktivity, na území Slovenska sa zdržiavali len príležitostne. Poukázala na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I č. konania 3P/143/2017, kedy súd uznesením zo dňa 08.11.2017 nariadil návrat maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu do M. republiky. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 13.03.2018 č.k. 11CoP/56/2018-747 uznesenie súdu prvej inštancie ako správne potvrdil. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 03.04.2018 a vykonateľnosť 06.04.2018. Návratové konanie bolo tak právoplatne skončené. Aktuálne prebieha konanie o výkon rozhodnutia na Okresnom súde Bratislava 1 pod sp. zn. 5Em/2/2018. Uviedla, že tvrdenie, že sa deti navrátili do M., nie je pravdivé, pretože inak by súd konanie o výkon rozhodnutia zastavil, avšak konanie stále prebieha. Konaním otca nedošlo k navráteniu maloletých detí na územie M. republiky, a to k splneniu povinnosti, ako to vyžaduje súdne rozhodnutie. Nie je pravda, že sa deťom nevenuje, nekomunikuje s nimi, koná egocentricky a chladne a bezcitne. Nie je pravdou, že by dala súhlas s ich bývaním a žítím a prenosom centra záujmov na Slovensko. Súhlas s presťahovaním detí na Slovensko nikdy nedala, čo je už vec rozhodnutá, a to v konaní o návrat popísanom vyššie na slovenskom súde. V posudzovanej veci otázka právomoci slovenských súdov bola vyriešená v označenom konaní Okresného súdu Bratislava I, kde bol nariadený návrat maloletých detí, z ktorého je zrejmé, že jurisdikciu nad maloletými deťmi vykonáva rakúsky súd ako súd krajiny obvyklého pobytu maloletých detí. Otec maloleté deti premiestnil na územie Slovenskej republiky s cieľom dosiahnuť zmenu právomoci, resp. vybrať si podľa neho priaznivejšiu jurisdikciu vo veci rozhodovania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. O tom, že M. je krajina obvyklého pobytu maloletých detí svedčia slovenské súdne rozhodnutia, a to rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.09.2017 č.k. 11CoP/395/17-200, ktorým zastavil súd konanie vedené na návrh otca vo veci nariadenia neodkladného opatrenia práve z dôvodu, že slovenský súd nemá právomoc, o úprave práv a povinností k maloletým deťom, ktoré nemajú obvyklý pobyt v Slovenskej republike. Rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.09.2017 č.k. 11CoP/376/17-212, ktorým zastavil konanie vedené na návrh otca vo veci nariadenia neodkladného opatrenia práve z dôvodu, že slovenský súd nemá právomoc o úprave práv a povinností k maloletým deťom, ktoré nemajú obvyklý pobyt v Slovenskej republike. O tom, že deti majú obvyklý pobyt v M. svedčí aj konanie otca maloletých, ktorý je účastníkom v konaní pred Okresným súdom H. an der W. XPS/XXX/XXt od 01. januára 2016, teda takmer 15 mesiacov pred uskutočnením únosu. V predmetnom konaní boli vydané viaceré súdne rozhodnutia. Na rakúskom súde je stále vedené aj konanie o opatrovníckych

právach k maloletým deťom. V M. aj aktuálne prebieha znalecké dokazovanie v podobe psychologických vyšetrení otca, matky a maloletých. Čo sa týka konania o rozvod manželstva a predloženej zápisnice z konania o rozvod manželstva, súd v M. prejednáva o úprave práv a povinností k maloletým deťom v osobitnom konaní 3PS 274/15t, pričom konanie o rozvod manželstva je vedené v inom konaní, a to 3C 12/16h-77. M. súd neprejednával v konaní o rozvod manželstva zverenie detí do osobnej starostlivosti jednému z rodičov alebo úpravu styku. Jediné, čo rakúsky súd konštatoval je, že výživné na maloleté deti by mali prejednávať slovenské súdy, nie zverenie a ÚPP. O zverení detí a úprave styku je stále vedené súdne konanie pred rakúskym súdom. Otcov návrh na neodkladné opatrenie sa týka vyslovene zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti. Protiprávne konanie jednej strany nemôže nikdy založiť obvyklý pobyt maloletého dieťaťa. Ak by to bolo možné, takýto systém by podporoval únoscov, ktoré by následne zadržovali maloleté deti, ako je to v tomto prípade. Žiadala potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie ako správne.

4. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne.

5. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie ako prvoradé posudzoval otázku právomoci slovenských súdov vo veci konať. Zhodne ako súd prvej inštancie odvolací súd udáva, že právomoc slovenských súdov nie je daná. Tak, ako sa konštatuje aj v predchádzajúcich rozhodnutiach súdov prvej inštancie, je treba uviesť, že obvyklý pobyt maloletého dieťaťa je založený súhlasnou vôľou rodičov a možno ho zmeniť opäť len spoločným úmyslom oboch rodičov. K zmene pobytu je potrebný súhlas druhého rodiča, alebo tento môže byť nahradený výlučne len rozhodnutím súdu. V prípade maloletých detí D. pre absenciu súhlasu matky alebo jeho nahradenia rozhodnutím súdu, došlo k neoprávnenému premiestneniu otcom z územia M. republiky na územie Slovenskej republiky, ktorý nemôže zakladať zmenu ich obvyklého pobytu ani prihlásením k trvalému pobytu v Bratislave. K otázke právomoci súdy Slovenskej republiky viackrát rozhodli, pričom za rozhodujúce považuje odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 08.11.2017 č.k. 3P/143/2017-463 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13.03.2018 č.k. 11CoP/56/2018-747, kde je otázka obvyklého pobytu maloletých detí jednoznačne vysvetlená a zdôvodnená. Otázku právomoci súdov riešili aj ďalšie rozhodnutia slovenských súdov, a to rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.09.2017 č.k. 11CoP/395/2017-200, ktorým bolo zastavené konanie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že slovenský súd nemá právomoc rozhodovať. Ďalej rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.09.2017 č.k. 11CoP/376/2017-212, ktorým bolo zastavené konanie vedené na návrh otca o nariadenie neodkladného opatrenia (návšteva školy v SR) taktiež z dôvodu, že slovenský súd nemá právomoc. Odvolací súd zároveň poukazuje aj na prebiehajúce konanie na súde v M.. Skutočnosti uvádzané otcom maloletých detí v odvolaní sa javia ako právne irelevantné, keď je potrebné stotožniť sa s vyjadrením matky maloletých detí, že protiprávne konanie jednej strany nemôže nikdy založiť obvyklý pobyt maloletého dieťaťa. Súhlas matky s pobytom detí na Slovensku v konaní nebol preukázaný a matka aj udelenie takéhoto súhlasu poprela.

6. Neobstojí ani námietka otca o miestnej príslušnosti súdu, keď spis bol postúpený Okresnému súdu Bratislava II vzhľadom na skutočnosť, že na tomto súde sú vedené poručenské spisy maloletých detí. Navyiac v obvode Okresného súdu Bratislava V nemali deti bydlisko, s poukazom na ustanovenie § 112 ods. 1 CMP nejde o bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom. V čase posledného rozhodovania súdu deti žili s otcom na adrese U. XXX/XX, H., ktorá adresa bola uvádzaná aj vo všetkých predchádzajúcich rozhodnutiach slovenských súdov. Okresný súd Bratislava II ani nevyužil postup podľa § 43 ods. 2 CSP.

7. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že otec si v odvolaní protirečí, keď tvrdí, že navrátil deti do M., miesta ich obvyklého pobytu, od ktorého sa vo veci odvádza právomoc súdu. Na druhej strane pôsobenie detí v M. spochybňuje a tvrdí, že matka súhlasí s ich pobytom na Slovensku.

8. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, odvolací súd ho potvrdil podľa § 387 CSP, keď súd prvej inštancie správne zastavil konanie pre nedostatok právomoci podľa § 161 ods. 2 CSP.

9. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP.

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).